

קשה, קשה מאוד להיפרד מחבר, שזה כארבעים שנה חייתי ועבדתי איתו ובקרבתו, ועוד יותר מצער שהמבוגר מספיד את הצעיר.

שני בנים היו לאריה ושושנה הקלר בוינה שבאוסטריה. הבכור, נורמן, עבר את כל שב-עת מדורי הגיהנום בשואה, ומתאבל איתנו כאן היום. השני, יוחנן, הגיע לאחר ה"אנשלוס" לארץ ישראל במסגרת עליית הנוער בראשית '39, והוא בן 16 שנה. דרך הולנד בא לנמל תל אביב, באותה אונייה שהחזירה ארצה את בן גוריון לאחר ועידת "השולחן העגול" בלונדון, שבו ניסו הבריטים למכור לנו את עיקרי ה"ספר הלבן".

לאחר תקופה באפיקים, במסגרת קברוצת נוער, הצטרף עם חבריו לקיבוץ האנגלו-בלטי בבנימינה, ראיתם בא הגלילה, בעלותם על הקרקע בנעמה, היא כפר בלום. כנותר במשטרת היישובים העברית, ה"גפירים", וכחבר פעיל בהגנה, חרש את הארץ לאורכה ולרוחבה, והשתתף בפעולת פינוי הנשים והילדים, על הגב, מכפר גלעדי למנרה בעת המל-חמה; בהתנגדות לצבא האנגלי בעת היישוב החדש ומחודש בביריה, ובעלייה על הקרקע של נאות מרכזי והדיפת ההתקפה של ערביי הסביבה עליה למחרת.

בסתיו '47, כשהחליטו חברי הגרעין האנגלי, שהיו בהכשרה בכפר בלום, לצאת לעצמאות, קשר את גורלו איתנו ועברנו יחד את הדרך, מחדרה עד עצם היום הזה. גם בחדרה לא שקט על שמריו, ואת שעשה שם, בגיחות ה"רכש" של ציוד ותחמושת מרכבות הפינני הבריטות עבר ההגנה, ו"פעולותיו" כמרכז השמירה במשלט מנסורה, זכורים לכול, והלא הם כתובים בספר דברי ימי כפר הנשיא.

הכרנו ואהבנו אותו כחבר מסור ונאמן, המקפיד במצוות אורח חיי הקיבוץ, ובדרך כלל לחומרה, ואף אם היה מטיף לנו כנביא הזעם, ידענו - מאחורי הזקן מסתתר לב חם ואוהב, שאכפת לו.

מרפנס היה האיש, וקשה היה לדובבו, אבל כשפרצת את הסכר התגלה אוצר בלום של מחשבה ואהבה לאנוש ולארץ. הוא ביטא זאת בעשייה, כמצוות אימרת חז"ל "היום קצר והמלאכה מרובה"!

בגמר מלחמת העצמאות שאף, כאיש שהיה בין ראשוני הדייגים בגליל, להקים ענף דומה אצלנו, ואכן נחפרו הבריכות, אמנם במרחק, צפונה מביצות החולה, ליד חלסה, ושם עשינו ימים כלילות. ברבות הימים היפנה מרצו למטעים, ולבסוף הקדיש את כל כולו לגינות, ולנו, עד שאין כמעט עץ, שיח או דשא שלא השקיע בו בתיכנון, נטיעה או שתילה. גולת הכותרת של עבודתו הינם אהבתו ותחביבו - הוררדים, במאות הסוגים

לירחנן; אחי ורעי - המשך

הגורנים למיניהם, הפורחים בכל שעל, שביל נפינה בקיבוץ, ושיזכירו לנו יום יום את האבידה הגדולה שאנו מבכים כאן.

ולמינה והבנים ארסיף: ירחנן לא הלך מאיתנו, כי הרימו עיניכם וראו: הוא נשאר מסביבנו - בכול אשר תיפנו, במעשה ידיו. ראם הוא מרובא כעת אל המנרחה, הרי מזמן הגיע אל הנחלה.

יצחק עדר